

*Stowarzyszenie
Wschodnioeuropejskie Centrum Demokratyczne*

*Raport z działalności
w 2003 roku*

Warszawa, maj 2004

Wstęp

Stowarzyszenie Wschodnioeuropejskie Centrum Demokratyczne wspiera środowiska obywatelskie w krajach post-sowieckich we wprowadzaniu demokratycznych zmian, w szczególności poprzez wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych oraz niezależnych mediów. Stowarzyszenie, niezależna organizacja pozarządowa, prowadzi działalność typu non-profit od 2001 roku, kontynuując tradycje oraz korzystając w swej pracy z kilkuletniego doświadczenia i dorobku programu białoruskiego Fundacji na rzecz Demokracji w Europie Wschodniej (IDEE). Swoją uwagę skupia na sytuacji społecznej na Białorusi oraz Ukrainie i do społeczeństw tych właśnie krajów kieruje swoje programy, realizowane na poziomie lokalnym, adresowane do poszczególnych środowisk i grup. Dzięki szczegółowej wiedzy o mechanizmach działania i problemach tych grup umiejętnie dostosowuje realizowane programy do ich potrzeb oraz możliwości.

W 2003 roku zespół Stowarzyszenia skoncentrował się na kontynuacji programów w dwóch istotnych dla niego obszarach - projektów skierowanych do niezależnych mediów oraz aktywizujących liderów młodzieżowych organizacji pozarządowych na Ukrainie oraz Białorusi. Ponadto Stowarzyszenie zakończyło dwuletni projekt kształcenia grupy trenerskiej dla organizacji pozarządowych na Białorusi oraz prowadziło Internetową Kampanię Informacyjną. Zespół podejmował również działania związane z koordynowaniem współpracy międzynarodowej na rzecz Białorusi oraz włączał się w przedsięwzięcia organizowane przez inne organizacje, w szczególności skupione w Grupie Zagranica.

Równoległe prowadzone były prace usprawniające organizacyjną stronę Stowarzyszenia, poszukiwania współpracowników zespołu realizującego projekty oraz osób wspierających pracę organów statutowych. Poszerzono grono wolontariuszy aktywnie pracujących na rzecz Stowarzyszenia oraz podjęto próby integrowania nowo powstałego zespołu koordynatorów. Pod koniec roku minęła pierwsza kadencja władz Stowarzyszenia, wybrano Zarząd i Komisję Rewizyjną na kolejne 3 lata.

Rok 2003 to również kolejny rok systematycznej pracy nad stabilizacją sytuacji finansowej Stowarzyszenia i zapewnienia jego płynnej działalności. Realizacja planowanych założeń dotyczących polityki finansowej przyniosła efekt w postaci zmniejszenia straty lat ubiegłych.

Programy realizowane w 2003 roku

Zarząd Stowarzyszenia, zgodnie z przyjętą strategią rozwoju, za najważniejsze w 2003 roku uznał trzy kierunki rozwoju prowadzonych programów:

- I. projekty medialne - kontynuacja wsparcia niezależnej prasy lokalnej w Białorusi oraz uruchomienie nowego projektu dla gazet w Ukrainie. Projekty te pozwoliły nawiązać dobre kontakty z grupą trenerów Stowarzyszenia Gazet Lokalnych;
- II. projekt młodzieżowy dla Białorusi i Ukrainy, zakłada równoległe prowadzenie prac w obu krajach, projekt ukraiński się rozwinął, projekt białoruski wymagał istotnej zmiany koncepcji pod koniec roku. Program jest kontynuowany i ma stanowić podstawę do wypracowania dalszych działań Stowarzyszenia w obu krajach;
- III. współpraca z organizacjami z Litwy, Słowacji, Czech, Ukrainy i Rosji, które realizują projekty w Białorusi. Systematyczne spotkania tych organizacji i stała wymiana informacji, którą koordynuje Stowarzyszenie pozwoli lepiej zorganizować pracę w krajach sąsiadujących z Białorusią.

Ponadto zakończono realizację dwuletniego programu szkolenia trenerów dla organizacji pozarządowych w Białorusi.

I. Projekty medialne

Projekt wsparcia białoruskiej prasy niezależnej

Celem długoletniego programu jest stworzenie i wsparcie lokalnych gazet niezależnych, ze szczególnym uwzględnieniem wschodniej części Białorusi. Dzięki przyjęciu w 2003 roku takiego systemu wsparcia prasy niezależnej, dążącego do wyrównania poziomu jej rozwoju w całej Białorusi - większość miast wschodniej Białorusi (z wyjątkiem Homla i Mohylewa) posiada już swoje gazety niezależne. W 2003 roku szczególne wsparcie otrzymały projekty dotyczące niezależnego systemu dystrybucji prasy, czasopism niezależnych, gazet nie zarejestrowanych.

Na całoroczną działalność złożyły się dwa konkursy grantowe (rozdysponowano kwotę 33.500 USD na rzecz 16 podmiotów) oraz seminaria.

Partnerem projektu na Białorusi była Fundacja Rozwoju Prasy Regionalnej z Mińska. Fundacja zajmowała się organizacją konsultacji dla gazet w zakresie ich planów rozwojowych oraz gromadziła zgłoszenia do konkursu grantowego.

W wyniku realizacji programu finansowanie otrzymały nowopowstałe na rynku białoruskim gazety m.in. *Teleskop* (Mosty), *Vitebskaja Trybuna* (Orsha), *Panorama* (Novopolacak), *Pinskaya Niedziela* i *Miascovy Czas* (Pińsk).

Ważnymi inwestycjami w rozwój gazet w pierwszej połowie roku były granty dla: gazety *Volnoye Hlybokoye*, *Rehion Viesti* (Svietlahorsk) oraz *Rehion* (Wałożyn). W drugiej połowie roku strategicznym partnerem było Wydawnictwo *Mol-Press*, które wydaje gazetę w Nowopołocku, Homlu oraz Pińsku. Jako pilotażowe zostały wydane granty na wzmocnienie sieci dystrybucji dwóch gazet: *Kurier iz Borisova*, *Birza informacyi*. Środki te pozwolą wypracować koncepcję rozwoju niezależnej dystrybucji gazet.

Gazeta lokalna jako małe przedsiębiorstwo - polskie doświadczenia dla gazet na Ukrainie

W projekcie wzięli udział wydawcy i redaktorzy naczelni oraz dziennikarze 30 gazet z miast rejonowych Ukrainy Zachodniej i Wschodniej, wydawanych w obwodach połtawskim, sumskim, czernihowskim, charkowskim, czerkaskim, tarnopolskim, równieńskim, żytomierskim, chmielnickim i iwanofrankiowskim.. Partnerem w Polsce było Stowarzyszenie Gazet Lokalnych, partnerami koordynującymi działania na Ukrainie są *Żowta Hazeta* z Połtawy i *Ternopilska Hazeta* z Tarnopola. Celem cyklu seminariów i szkoleń prowadzonych przez trenerów Stowarzyszenia Gazet Lokalnych oraz wizyt studyjnych w Polsce jest pomoc wydawcom oraz dziennikarzom ukraińskich gazet lokalnych w uzyskaniu niezależności finansowej i podniesieniu

atrakcyjności gazety. Polscy specjaliści doradzali ukraińskim gazetom, jakie zmiany wprowadzić w sposobie działania i kształcie gazety, aby wydania mogły zdobyć nowych czytelników.

Przy pomocy partnerskich gazet z Ukrainy program realizowany był w dwóch ośrodkach: w Ukrainie Wschodniej w Połtawie („*Żowta Hazeta*”) i w Zachodniej w Tarnopolu („*Ternopilaska Hazeta*”). W ciągu tego roku przygotowano i przeprowadzono seminaria na takie tematy, jak m.in.: zarządzanie lokalnym wydawnictwem prasowym jako małym przedsiębiorstwem, koncepcja oraz *lay out* gazety. Wśród polskich trenerów i ekspertów prowadzących szkolenia i udzielających ukraińskim kolegom konsultacji są redaktorzy i wydawcy najlepszych gazet lokalnych, m.in. „Nowin Raciborskich”, „Przełomu”, „Gazety Powiatowej”, „Wiadomości Oławskich” i „Gazety Goleniowskiej”. Odpowiednio do rezultatów seminariów, dla części ich uczestników organizowane są tygodniowe staże w redakcjach polskich gazet lokalnych. Taki staż odbyli już wydawcy ze wschodnich obwodów Ukrainy, w 2004 roku odbędzie się seminarium dla uczestników z Ukrainy Zachodniej.

Dla przeważającej większości uczestników seminariów była to pierwsza okazja, by skorzystać z doświadczeń tych wydawców, którzy odnieśli sukces w biznesie prasowym. Ponadto obok procesu szkolenia, dokonuje się integracja samego środowiska ukraińskich wydawców. Zdarza się, że wydawcy gazet lokalnych z sąsiednich regionów pierwszą okazję do poznania się mają właśnie podczas seminariów organizowanych przez Stowarzyszenie.

Jako kontynuację programu, Stowarzyszenie proponuje uczestnikom seminariów udział w konkursie małych grantów. Granty przeznaczone zostaną na rozwój firmy, wzmocnienie części informacyjnej gazety, rozszerzenie kręgu jej odbiorców. W planach Stowarzyszenia jest również pomoc gazetom, z którymi nawiązana została współpraca, w zbadaniu ich rynku czytelniczego i w wykorzystaniu zdobytej informacji o czytelniku w usprawnieniu i zwiększenia efektywności procesu wydawniczego.

II. Aktywizacja młodzieżowych organizacji w Białorusi i Ukrainie

Celem ponad dwuletniego projektu jest aktywizacja młodzieżowych organizacji w Białorusi i Ukrainie oraz nawiązanie współpracy między organizacjami młodzieżowymi z obu krajów. Obecnie kontakty między organizacjami pozarządowymi obu krajów są raczej sporadyczne. Jednocześnie brakuje wiedzy na temat sytuacji w obu krajach. Projekt Stowarzyszenia ma za zadanie zintensyfikować wymianę doświadczeń między młodymi liderami z tych krajów.

W Ukrainie zostało wybranych osiem regionów północnej części kraju jako obszar działania. Większość partnerów projektu to organizacje związane ideowo z Naszą Ukrainą. Wiele z nich weszło obecnie do regionalnych Młodzieżowych Koalicji Nasza Ukraina. Część organizacji pracuje razem z Komitetem Wyborców Ukrainy. Organizacje postawiły sobie za zadanie w ramach projektu rozwijać swoich lokalnych partnerów, ale jednocześnie nawiązać silniejszą współpracę między regionami.

Podstawą dla projektu białoruskiego są młodzieżówki partyjne oraz lokalne organizacje młodzieżowe, głównie o charakterze kulturalno-krajoznawczym. Ze względu na to że działania w projekcie w 2003 roku nie dawały wielkich rezultatów, postanowiliśmy przeorientować go jednoznacznie na promowanie pro-aktywnych działań organizacji oraz na prowadzenie ogólnokrajowych akcji młodzieżowych.

Działania na Białorusi

Na Białorusi program realizowany jest dzięki współpracy z organizacją Miżnarodny Kantakt (do 08.2003), a następnie - Hart (Homel)

Zadaniem projektu jest wyposażenie młodych liderów w wiedzę i umiejętności pozwalające aktywnie działać i skutecznie współpracować z ludźmi, zrozumieć filozofię istnienia i działania trzeciego sektora, wprowadzać nowe rozwiązania i pomysły projektów poprzez zapoznanie się z polskimi doświadczeniami, umożliwić rzeczywistą integrację grup, a także podejmować ścisłą

współpracę pomiędzy organizacjami i łączyć się w związki dla podejmowania niektórych działań, tym samym wspierając rozwój całego sektora młodzieżowych organizacji pozarządowych na Białorusi.

Projekt jest adresowany do młodych liderów, którzy dowiedli swego potencjału konstruując organizacje angażujące młodzież w działania obywatelskie. Program ma ich zintegrować jako grupę, zachęcając do podejmowania współpracy, zarówno na poziomie organizacji, jak i osobistym. Ma też stanowić płaszczyznę wytworzenia wspólnej dla wszystkich metodologii i uświadomienia podstawowego celu w postaci wzmocnienia młodzieżowego ruchu organizacji pozarządowych na Białorusi.

W ramach realizacji projektu w 2003 roku przeprowadzono:

- dwa cykle regionalnych seminariów, w sumie 6 seminariów, z których w każdym uczestniczyło 15-20 osób,
- siedem z dziesięciu planowanych na trzy lata głównych seminariów; średnia liczba uczestników na każdym seminarium wynosiła 25 osób,
- wizytę studyjną do Polski - 10 osób spośród uczestników seminariów głównych, odbyło pięciodniowy staż w Polsce w wybranych organizacjach pozarządowych,
- dwa konkursy grantowe adresowane do białoruskich organizacji:
 - ⇒ granty do \$2500 - konkurs zamknięty na projekty regionalne, adresowany do grup, których członkowie uczestniczyli w głównych seminariach
 - ⇒ granty do \$500 - konkurs małych grantów został ogłoszony w listopadzie 2003 roku, rozstrzygnięty w 2004 roku.

Działania na Ukrainie:

Zadaniem programu jest pobudzenie szeroko rozumianej aktywności społecznej środowisk młodzieżowych, wsparcie rozwoju ruchu młodzieżowego w regionach Ukrainy, wyjście poza stolice obwodów, dotarcie do środowisk młodzieżowych i zachęcenie ich do działalności poza ośrodkami miejskimi, w których już wcześniej działały jakieś organizacje oraz stworzenie sieci organizacji młodzieżowych, aby mogły się wzajemnie wspierać, wymieniać informacje i pomagać sobie itd.

Do projektu zostały wybrane obwody, w których aktywność środowisk młodzieżowych wydawała się wyjątkowo niewielka albo bardzo jednostronna. Ważnym elementem projektu było zachęcanie, uczestniczących w nim organizacji młodzieżowych do współpracy, stworzenie sieci. Partnerami realizacji programu na Ukrainie są *Towarzystwo Lewa* (Lwów) oraz *SUM - Spilka Ukrajinskoji Molodi* (Kijów)

W ramach realizacji programu w 2003 roku przeprowadzono następujące działania:

- dwa konkursy grantowe (w maju i wrześniu) - łącznie poparto realizację 27 miniprojektów; średnia suma przyznanego grantu wynosiła 400 dolarów,
- zamknięty konkurs grantowy dla grup koordynacyjnych - granty otrzymało 6 grup koordynacyjnych,
- 10 seminariów dla młodzieży związanej z organizacjami społecznymi. Wszystkie seminaria były prowadzone przez trenerów *Towarzystwa Lewa*, tematy obejmowały zagadnienia dot. przywództwa, podejmowania decyzji, pracy w grupie, planowania strategicznego.

Końcowym rezultatem realizacji programu w 2003 roku było stworzenie i utrzymanie współpracy z grupami koordynacyjnymi w 7 wybranych obwodach.

W roku 2004 planowane są spotkania grup z Ukrainy i Białorusi, a także - docelowo nawiązanie współpracy między grupami koordynacyjnymi na poziomach nie tylko regionalnym czy krajowym, lecz również - międzynarodowym.

III. Koordynacja działań międzynarodowych na rzecz Białorusi

Od kilku lat Stowarzyszenie stara się zainteresować sytuacją na Białorusi inne polskie organizacje pozarządowe, a także włączać je do swoich działań. Jednocześnie uczestnictwo w spotkaniach sponsorów, działających na rzecz Białorusi uświadomiło konieczność szerszej wymiany informacji i efektywniejszej koordynacji prac organizacji pracujących na tym terenie. Celem programu jest przełamanie izolacji Białorusi na poziomie społecznym oraz zainteresowanie organizacji z krajów sąsiadujących z Białorusią współpracą transgraniczną, promocja kontaktów sąsiedzkich pomiędzy tymi krajami a Białorusią i wsparcie wspólnych projektów.

W 2003 roku Stowarzyszenie zapoczątkowało organizację cyklicznych spotkań organizacji pozarządowych z krajów sąsiadujących z Białorusią, które prowadzą projekty z partnerami białoruskimi.

W spotkaniach uczestniczą przedstawiciele 60 organizacji donorskich i pozarządowych zainteresowanych współpracą transgraniczną z Białorusią. Uczestnikami spotkań są m.in.: Fundacja Pontis z Bratysławy, People in Need Foundation z Pragi, Fond Vidrodzennia z Kijowa, Fond Zaszczytu Praw Człowieka z Moskwy, Center of Journalism in Extreme Situations z Moskwy, Bałtycko-Amerykański Fundusz Współpracy, Stowarzyszenie Praw Człowieka i Fundacja Rozwoju Lokalnego z Kowna, The Lithuanian and U.S. Initiatives z Wilna, Freedom House, National Endowment for Democracy (NED), NDI, IREX, IRI, Press Now, Fundacja im. Ch.St. Motta.

W Polsce zaś współdziałają ze Stowarzyszeniem w tym zakresie m.in. Fundacja Edukacja dla Demokracji, Fundacja im. Stefana Batorego, Ośrodek Studiów Wschodnich, Centrum Edukacji Obywatelskiej Polska-Białoruś oraz Białoruskie Towarzystwo Schumanowskie. Na Białorusi w działaniach informacyjnych współpracujemy z Białoruskim Zrzeszeniem Centrów Zasobowych (BARC) i biurem Zgromadzenia Białoruskich NGOs.

W 2003 roku Stowarzyszenie zorganizowało dwa spotkania:

- 20-22 luty w Wilnie (Litwa), poświęcone w szczególności ruchowi młodzieżowemu w Białorusi
- 23-24 czerwca w Krakowie (Polska), o tematyce dotyczącej realizacji inicjatyw społecznych na poziomie lokalnym w Białorusi

Uczestnicy spotkań pozostają w stałym kontakcie ze sobą poprzez listę mailową moderowaną przez Stowarzyszenie.

IV. Szkolenie trenerów dla organizacji pozarządowych w Białorusi

Partnerami dwuletniego programu Stowarzyszenia byli Białoruska Asocjacja Centrów Zasobowych BARC (Białoruś) oraz Fundacja Edukacja dla Demokracji (Warszawa).

Pierwotnym celem projektu było stworzenie grupy trenerskiej, która mogłaby prowadzić zajęcia dla lokalnych liderów organizacji pozarządowych i nauczycieli. W założeniu stać by się ona miała częścią Białoruskiej Asocjacji Centrów Zasobowych (BARC). Celem projektu było również przekazanie centrom zasobowym wiedzy dot. m.in.: roli NGO w społeczeństwie obywatelskim, zasad funkcjonowania instytucji społeczeństwa demokratycznego, struktury organizacji demokratycznych, umiejętności lidera, planowanie działalności, prowadzenie zebrania, dobór członków stowarzyszenia, praca z wolontariuszami, podstawy negocjacji. Projekt miał także sprzyjać pobudzeniu środowiska nauczycielskiego, poprzez cykl szkoleń dotyczących aktywnych metod nauczania, pracy z samorządem uczniowskim oraz współpracy rodziców,

nauczycieli i uczniów na płaszczyźnie szkoły jako naturalnego ośrodka skupiającego znaczną część lokalnej społeczności.

W roku 2003 partnerzy realizacji projektu doszli do porozumienia w sprawie wyznaczenia nowych celów, zmiany metody pracy, poprawy komunikacji między partnerami. Główny akcent położono na organizację treningów, przekazywanie wiedzy oraz intensywne szkolenia nauczycieli. Przeprowadzono łącznie 54 seminaria w 29 białoruskich miejscowościach, w których wzięło udział blisko 1.100 osób. Seminaria prowadziło 22 nowych trenerów pochodzących z 3 organizacji: *Maładziowaja Demakratycznaja Inicyjatywa* (powstała z połączenia członków International Contact i grupy trenerskiej "Rej"), "Novaja Kastalia" i "Zvarotnaja Suviaż".

W rezultacie realizacji projektu powstała grupa trenerska, osób młodych i zaangażowanych w swoją pracę, zdolnych do współpracy, mogących opracowywać własne pomysły (w odpowiedzi na aktualne potrzeby grupa opracowała szkolenie dot. samorządu szkolnego) Grupa liczy 30 osób, z których 5 osób jest w stanie pełnić rolę głównego trenera.

Grupa trenerska jest niezależna, nie stanowi ani części BARCu, ani nie zostanie najprawdopodobniej sformalizowana w żaden inny sposób. Trenerzy pracują w dalszym ciągu na rzecz białoruskich organizacji pozarządowych, stale podwyższając swoje kwalifikacje i umiejętności.

Inne działania

Internetowa Kampania Informacyjna

W roku 2003 stworzono od podstaw stronę internetową Stowarzyszenia (www.eedc.org.pl), umieszczono w internecie materiały na temat organizacji, a także kilkanaście tekstów dotyczących aktualnej sytuacji na Białorusi, materiały konferencji współorganizowanych przez Stowarzyszenie, informacje o programach, raporty z działalności. Strona powstała przede wszystkim jako narzędzie polityki informacyjnej Stowarzyszenia, ale również jako platforma wymiany uwag, forum dyskusyjne, miejsce publikowania tekstów analitycznych poświęconych sytuacji w regionie, itp.

Od jesieni trwają prace nad przebudowaniem strony i przystosowaniem jej do aktualnych potrzeb Stowarzyszenia.

Archiwum - biblioteka

Księgozbiór będący w dyspozycji Stowarzyszenia (zbiór książek białoruskich z dziedziny szeroko rozumianej humanistyki oraz zbiory niezależnej prasy białoruskiej obejmującej ponad 300 tytułów biuletynów i 30 tytułów gazet oficjalnych) został uporządkowany, skatalogowany i uzupełniony. Ze względu na skromne zasoby lokalowe Stowarzyszenia księgozbiór nie może zostać udostępniony publicznie. Archiwum zawiera przede wszystkim materiały na temat działalności oraz sytuacji organizacji pozarządowych Białorusi. Ma ono znaczenie praktyczne przy poszukiwaniu partnerów dla polskich organizacji. Brak systemu dostępu znacznie utrudnia korzystanie z tych materiałów.

Wystawa „Kuba w fotografii Pavla Hrocha”

We współpracy z czeską Fundacją People in Need Stowarzyszenie przygotowało wystawę fotografii pt. „Morze jest naszą wolnością i naszym więzieniem. Kuba w fotografii Pavla Hrocha”. Wystawa stanowiła próbę zwrócenia uwagi polskiej opinii publicznej na rażące przykłady łamania praw człowieka na Kubie i wiązała się z akcją zbierania podpisów pod

nominacją do Nagrody Nobla 2003 Osvaldo Jose Pay'i Sardinasa - fundatora i przywódcy Ruchu Wyzwolenia Chryścjan na Kubie, laureata nagrody im. Andreja Sacharova. Prezentowane czarno-białe zdjęcia obrazowały sceny z życia społeczeństwa Kuby w najbardziej charakterystycznych dla niego momentach, w tym bardzo wymowny cykl przedstawiający krewnych więźniów politycznych.

Wystawa dostępna była w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego przez miesiąc (11.02. – 11.03.2003), spotkała się z dużym zainteresowaniem środowiska organizacji pozarządowych, studentów oraz mediów.

Zespół

Pracami Stowarzyszenia kieruje Zarząd. W okresie styczeń – listopad Zarząd funkcjonował w składzie:

Paweł Kazanecki – Prezes
Małgorzata Naimska – Sekretarz
Mariusz Maszkiewicz - Skarbnik

W grudniu 2003 na kolejną kadencję do składu Zarządu wybrani zostali:

Paweł Kazanecki – Prezes
Małgorzata Naimska – Wiceprezes
Mariusz Maszkiewicz – Skarbnik
Katarzyna Sadło – Sekretarz.

Komisja Rewizyjna stanowiąca organ kontroli wewnętrznej Stowarzyszenia pozostaje w niezmiennym składzie osobowym. W skład Komisji ponownie wybrani zostali: Bogumiła Berdychowska, Agnieszka Komorowska oraz Piotr Kosiewski, który pełni rolę przewodniczącego.

W 2003 roku zespół realizujący programy w Stowarzyszeniu ulegał licznym zmianom i przekształceniom. Poszukiwano możliwie najlepszego rozwiązania w zakresie zapraszania osób do zespołu koordynatorskiego, przy czym przestrzegano ściśle zasady przyjmowania koordynatorów w momencie uruchamiania kolejnych programów. W różnych okresach roku ze Stowarzyszeniem współpracowali:

- Łukasz Byrski – koordynator programu trenerskiego dla organizacji pozarządowych na Białorusi (styczeń - maj)
- Max Charniauski - koordynator programu trenerskiego dla organizacji pozarządowych na Białorusi (czerwiec - wrzesień)
- Jacek Chojecki - wolontariusz, bazy danych, archiwum
- Magda Dębowska - dyrektor administracyjny
- Kuba Filipiński – wolontariusz, archiwum, organizacja wystawy
- Jarosław Iwaniuk - web master
- Paweł Kazanecki - koordynator programu medialnego na Białorusi i programu aktywizacji organizacji młodzieżowych na Ukrainie i Białorusi
- Joanna Konieczna - koordynator działań na Ukrainie w ramach programu aktywizacji organizacji młodzieżowych na Ukrainie i Białorusi
- Rostysław Kramar - koordynator programu medialnego na Ukrainie (czerwiec – grudzień)
- Wołodimir Pavliv - koordynator programu medialnego na Ukrainie (marzec – maj)
- Marta Pejda - koordynator Internetowej Kampanii Informacyjnej
- Ela Piehuc – wolontariusz, archiwum

- Joanna Rohozińska-Michalska - koordynator działań na Białorusi w ramach programu aktywizacji organizacji młodzieżowych na Ukrainie i Białorusi oraz działań międzynarodowych na rzecz Białorusi
- Wiktor Sawoniaka - operator stron www
- Agata Sterzycka - wolontariusz, sekretariat, archiwum, organizacja wystawy
- Jolanta Wołek - księgowa
- Anna Wróbel - sekretariat, archiwum, koordynacja pracy wolontariuszy

W listopadzie 2003 roku odbyło się wyjazdowe spotkanie integracyjne zespołu. W dniach 22-23 listopada 2003 odbyły się warsztaty w Kazimierzu Dolnym, moderowane przez trenerów Partners Polska. Spotkanie pozwoliło na rozpoczęcie wspólnego wypracowania misji i zadań Stowarzyszenia w kontekście realizowanych projektów.

Sytuacja finansowa

Sytuacja finansowa Stowarzyszenia w 2003 roku kształtowała się na dość stabilnym poziomie. Środki kolejno uruchamianych programów gwarantowały stałe funkcjonowanie zespołu oraz utrzymanie zaplecza technicznego. Wszystkie dokonywane wydatki mają pokrycie w środkach z otrzymywanych grantów. W drugiej połowie roku konieczna była obniżka kosztów osobowych, ze względu na mniejsze niż prognozowane środki finansowe na wynagrodzenia i prace zlecone.

W związku ze stopniowym poszerzaniem działalności Stowarzyszenia odnotowano wzrost obrotów finansowych w stosunku do roku poprzedniego. Wielkości przychodów i kosztów były o ok. 30% wyższe.

Warto podkreślić, iż konsekwentnie realizowany plan poprawy sytuacji finansowej przyniósł efekt w postaci dodatniego wyniku finansowego działalności 2003 roku. Uzyskany wynik (zysk 7.152,77 zł) zostanie odniesiony na pokrycie strat lat ubiegłych (2001-2002).

Deficyt lat 2001-2002 wpływa niekorzystnie na bieżącą działalność Stowarzyszenia, zaburzając płynność finansową. Sytuacja ta nie wpływa jednak na prawidłową realizację zadań w ramach poszczególnych projektów i bieżące regulowanie należności.

Poniższe dane obrazują ogólną sytuację finansową Stowarzyszenia, informacje szczegółowe zawiera roczne sprawozdanie finansowe.

Źródła przychodów

Całkowite przychody Stowarzyszenia stanowiły w 2003 roku kwotę ponad 1.260.000 PLN (ok. 315.000 USD), prawie w całości były to przychody na realizację programów (granty i dotacje sponsorów). Niestety nie osiągnięto właściwie żadnych przychodów z tytułu lokat bankowych, głównie ze względu na ich nieopłacalność - spadek oprocentowania, lecz również na konieczność utrzymania płynności działalności. Ułamek procenta przychodów stanowiły składki członkowskie (1.010 PLN).

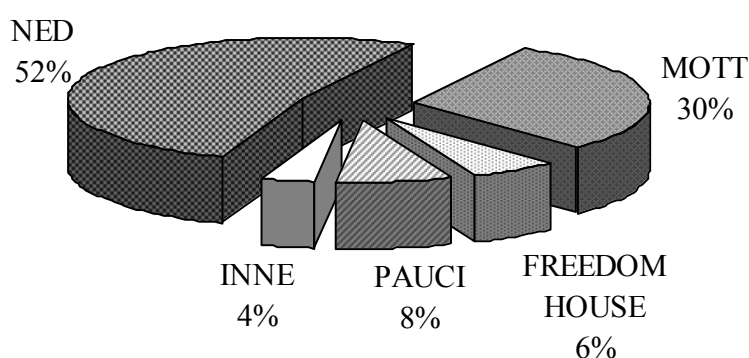
Działania Stowarzyszenia możliwe były dzięki kontynuacji ich finansowania przez sponsorów:

- ◆ National Endowment for Democracy (NED) - część ukraińska programu młodzieżowego, programy medialne na Białorusi i Ukrainie, współpraca międzynarodowa na rzecz Białorusi
- ◆ Ch.St.Mott Foundation (MOTT) - program szkolenia trenerów dla organizacji pozarządowych na Białorusi oraz program aktywizacji organizacji młodzieżowych na Ukrainie i Białorusi
- ◆ Freedom House (FH Budapeszt) - koordynacja współpracy międzynarodowej na rzecz Białorusi, program aktywizacji organizacji młodzieżowych na Ukrainie i Białorusi
- ◆ Polsko-Amerykańsko-Ukraińska Inicjatywa Współpracy (PAUCI) - program medialny na Ukrainie

- ◆ Ambasada Kanady oraz Ambasada Królestwa Niderlandów - Internetowa Kampania Informacyjna

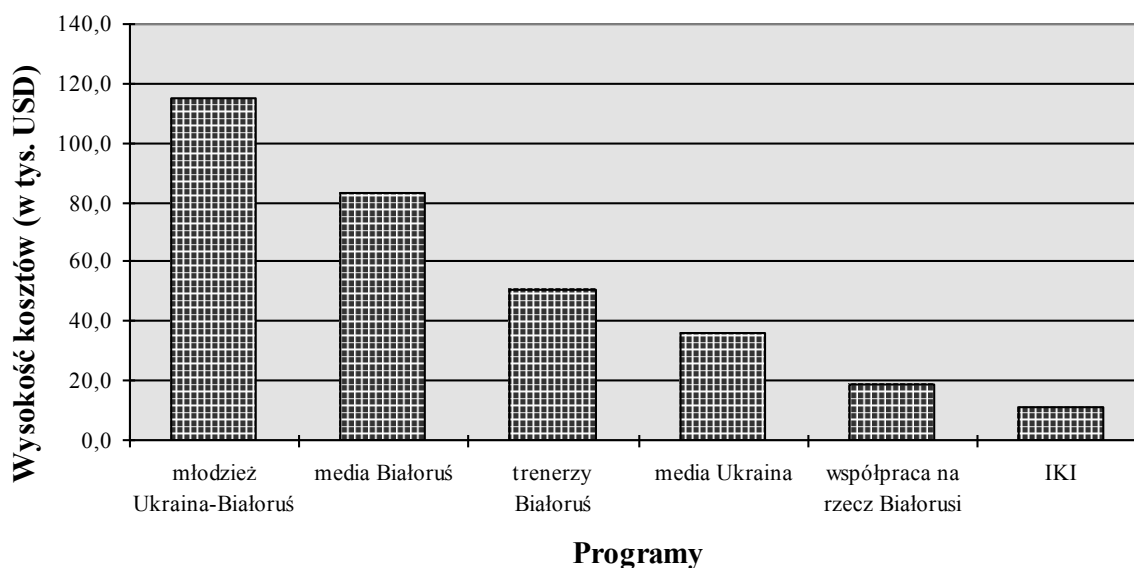
Największym donatorem Stowarzyszenia pozostaje National Endowment for Democracy (NED), granty przyznane przez NED stanowią około połowy całości przychodów rocznych Stowarzyszenia. Ok. 4% stanowiły dotacje z Ambasady Kanady i Królestwa Niderlandów. Pozytywnym dla przyszłości wydaje się fakt, iż Stowarzyszenie w stosunku do roku poprzedniego bardziej zróżnicowało źródła przychodów, a także rozpoczęcie praktyki wpłacania zaległych składek członkowskich oraz regulowania bieżących.

Szczegółowy podział źródeł przychodów z podziałem na grantodawców w 2003 roku przedstawia poniższy wykres.

Koszty

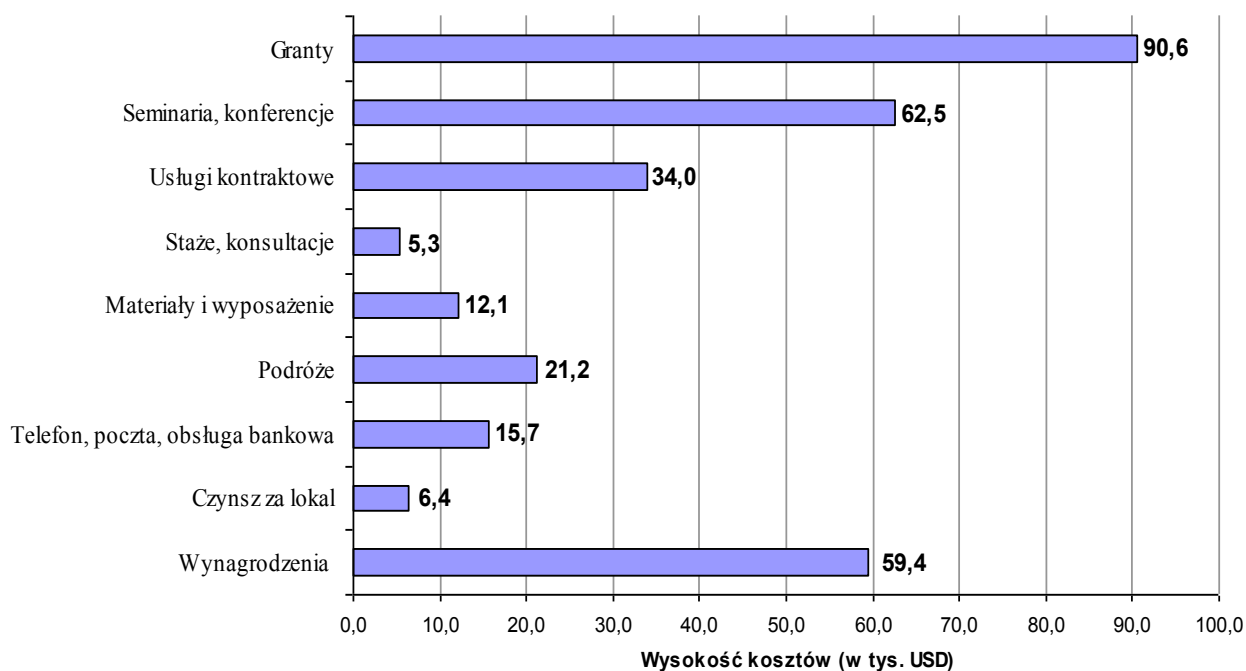
Całkowite koszty Stowarzyszenia w 2003 roku wyniosły nieco ponad 1 246.000 PLN (ok. 311.500 USD), z czego koszty działalności statutowej wyniosły blisko 1.230.000 PLN. Poniższy wykres obrazuje koszty realizacji poszczególnych programów Stowarzyszenia.

Główną kategorią ponoszonych kosztów w ramach realizacji projektów była działalność związana z dystrybucją grantów (konkursy) oraz organizacją seminariów i konferencji. Koszty wynagrodzeń personelu pozostały na poziomie roku poprzedniego, nieznacznie wzrosły koszty

łączności (poczta, telefon) oraz koszty podróży, co ma bezpośredni związek z rozszerzeniem działań Stowarzyszenia.

Szczegółowy podział kosztów realizacji programów na kategorie obrazuje poniższy wykres.

Wynik finansowy

	1.260.181,82 zł	- przychody statutowe
	1.246.135,56 zł	- koszty statutowe
=	+ 14.046,26 zł	- nadwyżka przychodów nad kosztami (zysk na dział. statutowej)
	+ 122,62 zł	- inne przychody (obsługa grantu transf. Press Now w 2002)
	+ 1.303,94 zł	- przychody finansowe (ods.z rach. bankowych + różnice kursowe)
=	+ 15.472,82 zł	- zysk na całokształcie działalności
	+ 6,15 zł	- zysk nadzwyczajny
	- 8.326,20 zł	- strata nadzwyczajna (kradzież sprzętu komputerowego)
=	+ 7.152,77 zł	- wynik finansowy 2003

Całkowity zysk z działalności w 2003 roku został odniesiony na pokrycie strat lat 2001-2002.

Opracowanie:

M.Dębkowska, P.Kazanecki